

A Fővárosi Ítéltábla dr. Dékány Csaba ügyvéd (fél címe 1) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - dr. Felek Tímea ügyvéd (fél címe 2.) által képviselt alperes neve(alperes címe) I. rendű és dr. Horváth Attila II. rendű alperesek ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. szeptember 9. napján kelt, 21.P.634.390/2004/125. számú ítélete ellen az I. rendű alperes részéről 126. sorszám alatt előterjesztett és Pf/2. sorszám alatt pontosított fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja: az I. rendű alperes illetékfizetési kötelezettségét mellőzi, és az állam által viselt kereseti illeték összegét 369.400 (Háromszázhatvankilencezer-négyszáz) forintba felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy - 15 napon belül - fizessen meg a felperesnek 25.000 (Huszonötezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt 80.000 (Nyolcvanezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperesnél 2002. augusztus 6-án kiterjesztett Wertheim Priver 4 jobboldali és Priver 3 baloldali műtétet végeztek az I. rendű alperesi intézményben. A műtétet követő kontrollvizsgálatok során fény derült a jobb vese pangására, a veserendszer tágulatára. Mivel egyéb kezelés nem vezetett eredményre, és a felperes jobb oldali veséjének működése 2003 őszére olyannyira károsodott, hogy október 3-ára működésképtelenné vált, ezért 2003. október 22-én a felperes jobb veséjét eltávolították.

Az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletével a II. rendű alperessel szemben a keresetet elutasította, míg az I. rendű alperes kártérítési felelősségét a felperes húgyvezető szűkülete és jobb vesemedence tágulata során kialakult jobb vese károsodásával kapcsolatban felmerült károkért megállapította; a Fővárosi Ítéltábla döntésével a közbenső ítéleti rendelkezést helybenhagyta.

Az összecszerűség tekintetében folytatódó eljárásban a felperes módosított keresetében kizárólag a nem vagyoni kártérítés iránti igényét tartotta fenn, 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és ennek

kamatái megfizetésére kérte az I. rendű alperes kötelezését. Előadása szerint a nőgyógyászati műtét után lelki beteg lett, természetgyógyászati kezelést próbált igénybe venni. A 2003. október 22-i műtét után sebéből rengeteg váladék ürült, illetve a váladékot fájdalommal kellett a sebből kinyomni. Sebe mellett 2008-ban tályog keletkezett, ami folyamatosan kiújult, az oldalán egy hatalmas vágás, a hátán egy lyuk van. Belgyógyász szakorvoshoz járt, aki homeopátiás gyógyszerekkel próbált segíteni. Jelenleg pszichiátriai szakorvosi rendelésre jár. A jobb vese eltávolítása miatt magas oxalát tartalmú ételeket, vitaminokat, étrend kiegészítőket nem fogyaszthat, kímélő életmódot kell folytatnia. Előző házastársa tőle elhidegült, eltávolodott, szexuálisan nem közeledett hozzá, utóbb elváltak. 2010 nyarán újra férjhez ment, férjével jó párkapcsolatban él. Vérnyomása alacsony, a nőgyógyászati műtét miatt kialakult inkontinencia miatt kávé nem ihat, a kávé hiánya miatt pedig állandó fejfájás gyötri. Vesevédő teákat iszik, hogy megmaradt veséjét kímélje. Rendszeres gyógyszerfogyasztásra szorul, CT vizsgálatokra kell járni, melynek során kontrasztanyagot is kap, ami miatt megmaradt veséje károsodik.

Az alperes a kereset összecszerúságát eltúlzottnak tartotta, utalt arra, hogy a külső drain 8 hónapig történő viselése és az inkontinencia kialakulása, a más egészségügyi intézményben elvégzett veseműtétet követően néhány év múlva kialakult vesetályog és annak kiújulása nem áll okozati összefüggésben az alperes mulasztásával, a jobb vese elvesztésével. Előadta, hogy az inkontinencia nem a jobb vese kivételét követően keletkezett, hanem az a nőgyógyászati műtét szükségszerű szövödményeként alakult ki. Előadta azt is, hogy a kávéhiány okozta fejfájás, a felperes elvált férjének a viselkedése, és kislányának magatartása nem áll okozati összefüggésben az alperes mulasztásával.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte (helyesen az I. rendű) alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2.000.000 forintot és ennek 2003. október 22-étől járó törvényes mértékű kamatait. A felperest az alperes részére 281.881 forint perköltség megfizetésére kötelezte, melyből 58.245 forint az áfa. Az állam részére az alperest 119.981 forint kereseti illeték és a gazdasági hivatal felhívására 188.044 forint költség megfizetésére kötelezte, és úgy rendelkezett, hogy 249.419 forint kereseti illetéket és 390.909 forint állam által előlegezett költséget az állam visel.

Jogi indokolása szerint a felperesnél nem önmagában a jobb vese eltávolítása következtében, hanem ezen kórképek együttes hatása következtében tartós egészségkárosodás áll fenn. A felperes össz-szervezeti egészségkárosodásának mértéke 59%, melyből a méhnyakrák műtéti ellátása utáni állapot 19%, a jobb vese eltávolítása utáni állapot, a bal vese anatómiai és funkcionális rendellenessége nélkül 10%, a vizelet visszatartási képtelenség 10%, a rendszeres pszichiátriai kezelést igénylő rögzült tüneteket mutató, krónicizálódott, a hangulati élet visszatérő jellegű nyomottsága, jelenleg közepes mértékű depresszió 30%, az alsó végtagi visszeresség 9%, a nyaki és ágyéki gerincszakasz degeneratív megbetegedése 5%, és az elhízás ugyancsak 5%. A felperesnél a nyaki és az ágyéki gerincszakasz degeneratív megbetegedése az alsóvégtagi visszeresség és a testsúlytöbblet nem hozható okozati összefüggésbe a nőgyógyászati beavatkozással. A nőgyógyászati műtéti beavatkozással és annak szövödményeivel összefüggésbe hozható egészségkárosodás mértéke 51%-ban állapítható meg. A felperes össz-szervezeti egészségkárosodásával a nőgyógyászati műtétet követő utógondozás nem megfelelő voltával okozati összefüggésben álló egészségkárosodás mértéke, a jobb vese eltávolítása utáni állapot mértékével megegyező: 10%. A szakvélemény szerint nem lehetett megállapítani azt, hogy a felperes pszichés károsodása egyértelműen az utógondozás elmulasztásával okozati összefüggésben alakult ki. A tünetek oka több tényezőre volt visszavezethető, melyben a jobb vese eltávolítása is szerepet játszott, de egyéb élethelyzeti nehézségek is, melynek %-os arányát nem lehetett meghatározni. A felperes közepes fokú depressziójában szerepet játszott részben a hormonhiányos állapot, a jobb vesének az elvesztése és

az élethelyzeti családi nehézségei is. A jobb vese hiánya önmagában jó vesefunkció mellett 10%-os, kisméretű szervezeti egészségkárosodást okoz. A felperes bal veséjével kapcsolatban elvégzett hasonló ultrahang vizsgálat kóros eltérést nem mutatott. A vese funkciós értékei normál veseállományban vannak. A felperest a jobb veséjének elvesztése további életvitelében, a reggeli korai felkelésben, étkezésben, sportolásban, munkavégzésében és szabadidős tevékenység végzésében nem korlátozza. Rámutatott, hogy a felperes vizelettartási problémája a 2002. augusztus 6-án elvégzett nőgyógyászati műtétet áll okozati összefüggésben. A veseműtét elvégzését követően később kialakult tályog nem áll okozati összefüggésben a transzdrenális drain bevezetése és a vese eltávolítása között eltelt időszak hosszával. A felperes házaseleti problémája a felperes hormonhiányos állapotával és a felperes műtét következtében megváltozott anatómia viszonyaival egyaránt okozati összefüggésben áll. A nőgyógyászati műtét következtében a felperes hasfalán található 32 centiméteres, elsődlegesen gyógyult hegvonallal, a draineinek behelyezésével összefüggésben egy-egy darab 2-2 centiméteres hegvonallal maradt, melynek állapotát nem rontja a veseeltávolító műtétet összefüggésben észlelhető 16 centiméteres, elsődlegesen gyógyult műtéti hegvonallal, valamint a jobb lapocka alsó szöglete alatt elhelyezkedő 3 centiméteres behúzó hegvonallal sem. A veseeltávolítással összefüggésben a megmaradt vese terhelése okán áll fenn a felperes fokozott egészségügyi veszélyeztetettsége. A felperesnél jelenleg a korábbi veseeltávolítás kapcsán kialakult mérsékelt vesefunkció csökkenés áll fenn. E miatt némi odafigyelés indokolt, illetőleg a vesekárosító anyagok lehetőség szerinti kerülése.

Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés mértékének megállapítása körében vizsgálta a jogsértés súlyát, a felróhatóság mértékét és a jogsértésnek a felperesre gyakorolt hatását. A felperes jobb veséje elvesztésekor 37 éves volt, a veseműtétet megelőző évben daganatos megbetegedése miatt nőgyógyászati műtéten esett át. Figyelemmel volt a 2003. évi ár- és értékviszonyokra, illetőleg hasonló körülmények között, hasonló tényezők számbavételével meghatározott kártérítési összegekre. A bíróság a felperes jobb veséje elvesztéséből eredő 10%-os maradandó egészségkárosodás miatt, illetve a miatt, hogy a bizonyítékok alapján megállapítható volt, hogy a felperes közepes fokú depressziójának kialakulásában egyéb más, további tényezők mellett a jobb vese elvesztése is közrehatott, 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest a káresemény idején hatályos 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 355. § (4) bekezdése alapján.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. rendű alperes fellebbezett, és a nem vagyoni kártérítés összegét 1.000.000 forintra kérte mérsékelni, kérte tovább az illetékfizetési kötelezettsége mellőzését. Álláspontja szerint, mivel a felperest jobb veséje elvesztése szakértőileg bizonyítottan a további életvitelében, a reggeli korai felkelésben, az étkezésben, a sportolásban, a munkavégzésben és a szabadidős tevékenységben nem korlátozza, a megítélt nem vagyoni kártérítés összege eltúlzottnak tekinthető. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság nem volt figyelemmel a 2003. évi ár- és értékviszonyokra. Rámutatott, hogy teljes, személyes illetékmentessége folytán illetékfizetésére nem kötelezhető.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében - tartalma szerint - az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte, mert az - figyelembe véve az egy vesével élés kockázatait, a felperes életminősége romlását, a megmaradt vese romlása tekintetében visszafordíthatatlan folyamatot - nem eltúlzott, hanem inkább alacsonynak tekinthető.

Az alperes fellebbezése a per főtárgya tekintetében nem, csupán az illeték megfizetésére kötelező rendelkezés tekintetében megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés mértékének a megállapításához szükséges mértékben a tényállást feltárta, és a bizonyítékok alapján, a helytállóan felhívott jogszabályok, helyes alkalmazásával határozta meg a nem vagyoni kártérítés összegét, azonban az illetékmentes alperest tévesen kötelezte a le nem rótt kereseti illeték megfizetésére.

A régi Ptk. 355. § (1) bekezdése szerinti nem vagyoni kártérítés intézménye arra szolgál, hogy a károsultaknál a személyiségi jogi sérelem következtében bekövetkezett hátrányt, életminőségükben beállt negatív irányú változást másnemű előny, pénz nyújtásával kísérelje meg kompenzálni. A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása mindig bírói mérlegeléssel, az eset összes körülményeinek figyelembevételével történhet, ezen belül figyelemmel kell lenni a károsultat ért nem vagyoni sérelem jellegére, súlyosságára, arra, hogy a károkozó magatartás folytán hogyan változtak a károsult életkörülményei. Összehasonlító adatként kell vizsgálni a károkori ár- és értékviszonyokat, valamint a bírói gyakorlat által hasonló esetekben alkalmazott kártérítési összegek nagyságrendjét is.

Tény, hogy a személyiséget ért kár valójában megfizethetetlen, a nem vagyoni kártérítés elvi alapjait rögzítő 34/1992. (VI. 1.) AB határozatban foglaltaknak megfelelően a polgári jogi védelem módja - a pénzbeli kártérítés - a sérelemhez képest valójában inadekvát, a kártérítési összeg meghatározásánál a bíróságok józanságának, mértéktartásának és elhivatottságának van szerepe.

Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét mindezen elveket megfelelően figyelembe véve határozta meg. Értékelte, a felperesnél az I. rendű alperes magatartásával összefüggésben az egyik vese elvesztése miatti egészségkárosodást, és azt is, hogy ez a tény a felperes közepes fokú depressziójának a kialakulásában is szerepet játszott. A felperes életkorára, és a kár bekövetkezésének az időpontjára is figyelemmel a nem vagyoni kártérítés mérséklésére nem volt indok.

Az I. rendű alperes fellebbezésében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság illetékmentessége ellenére kötelezte a kereseti illeték megtérítésére, holott az Itv. 56. § (1) bekezdése szerint nem kötelezhető illeték fizetésére az, aki a külön jogszabály szerint költségmentességet, vagy e törvény szerint illetékmentességet élvez.

Az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja szerint teljes személyes illetékmentességben részesül - egyebek mellett - a költségvetési szerv.

Az Itv. 74. § (3) bekezdése értelmében az illetékfeljegyzési jog engedélyezésére és megvonására, valamint az eljárás kezdeményezésekor meg nem fizetett illeték, illetve a cégbírói felügyeleti illeték viselésére, nyilvántartására és a megfizetésével kapcsolatos bírósági intézkedésekre az e törvényben nem rendezett kérdésekben a költségmentességről szóló jogszabályok rendelkezései az irányadók.

A bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (Kmr.) 13. § (1) bekezdése szerint a felet, ha költségmentességben részesült - a (7) bekezdésben foglalt kivétellel - nem lehet a meg nem fizetett illeték és az állam által előlegezett költség megfizetésére kötelezni. A Kmr. 14. §-a úgy rendelkezik, hogy a 13. § szerint meg nem térülő költséget az állam viseli.

E jogszabályi rendelkezések figyelembevételével az illetékmentességben részesülő I. rendű alperes a le nem rótt kereseti illeték megfizetésére nem kötelezhető. A Fővárosi Ítéltábla ezért illetékfizetési

kötelezettségét mellőzte és úgy rendelkezett, hogy a le nem rótt kereseti illetéket az Itv. 74. § (3) bekezdése szerint irányadó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján teljes egészében az állam viseli.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében a per főtárgya tekintetében - utalva helyes indokaira is - helybenhagyta, míg az I. rendű alperes illetékfizetési kötelezettsége tekintetében megváltoztatta.

Az alperes fellebbezése a per főtárgya tekintetében nem vezetett eredményre, a Fővárosi Ítéltábla ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes részére, jogi képviselete ellátásáért a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései szerint megállapított ügyvédi munkadíjból álló fellebbezési eljárási költség megfizetésére, míg a fellebbezési eljárási illetéket az alperes illetékmentességére figyelemmel, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. június 12.

Dr. Sághy Mária s. k.  
a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Csordás Csilla s. k.  
bíró

Dr. Magosi Szilvia s. k.  
bíró